

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ז תשרי תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין גז | דף הכולל: פסחים כד.
דף היומי בהלכה: מאמצע הסעיף "אבל בשני ימים טובים של ר"ה" עד סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - ובאמת איתא' עד פרק ח'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הענוה עד הרבה ענפים טובים

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"כשהרופא ראה אותי מסתובב, הוא נעצר על עומדו מופתע" - 'יומן קורונה' מרגש | הבחור שברח להודו אך 'נתפס'
על ידי הקב"ה... | שני סיפורים מרטיטים על זעקת "אנא ד' הושיעה נא" שחוללה נסים | 1989

להודות ולהלל

לא עברו אלא מספר דקות, ופתאום אני חש שנשימתי הוקלה.
שעה אח"כ אני מתנתק מהחמצן, וכעבור שעה מצליח גם לעמוד
שמונה-עשרה. עוד שעותים-שלוש, ואני כבר מסתובב במחלקה...
הרופא עובר שם, ונעצר מופתע: "אה... אדון רייך, זה אתה?!!" - - -

"על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה" - 'יומן קורונה' מפעים ומרגש שנרשם מפיו
של הרב דוד רייך שליט"א שהחלים בחסדי ה' באורח נס וסייעתא דשמיא גלויה

שם ראינו בעין בלתי מזוינת שפע עצום של כוכבים, רק בזכות
החשיכה המוחלטת ששררה שם. זה מה שנאמר: "יתרון האור מן
החושך" - יתרונו של האור מגיע רק מתוך החושך!

"איפה הפרופסור הזה עכשיו?..."

כלפי מה הדברים אמורים? דהמע"ה אומר: "כל הנשמה תהלל
י-ה", ואחז"ל: "על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה". אני אומר
פסוק זה יום יום, וגם מאמר חז"ל הנ"ל עובר אצלי במחשבה, אך
לא תופסים מספיק את משמעותו! עד שיום אחד אני מאושפז
במחלקת קורונה, כשאני חש קוצר נשימה. קשה לדבר, קשה
לנשום, וזה הולך ומתגבר.

ובשעה כזו עוברת בי מחשבה. בחוץ חולפים אנשים רבים,
וכי הם יודעים מה זה לנשום? ידידי ומכריי בכל אתר ואתר - וכי
הם מעלים בדעתם שהם נושמים חפשי? האם הם מודעים למה

שלמה המלך אומר במשלי: "יתרון החכמה מהסכלות כיתרון
האור מן החושך".

לפני כמה זמן נסענו למפגש במצפה כוכבים הנמצא באחד
הפיתולים בדרך ליד מצפה רמון. הסתכנו בפיתולי הדרכים,
והדריכו אותנו כיצד להגיע. היינו בחשכה גמורה. לבסוף הגענו
לנקודה מסוימת, שם חיכה לנו מדריך אשר לקח אותנו למקום
מרוחק עוד יותר, עד שהגענו למקום המפגש. עצרנו, ושם פתחו
לנו את הטלסקופים.

השאלה הראשונה שנשאלנו ע"י המדריך: "האם יודעים
אתם מדוע לקחתי אתכם עד כאן?" והתשובה היתה: "בעיר הכל
מסודר, מואר ונוח. גם על הכביש יש עדיין אור, אמנם הרבה פחות.
ואפילו כשירדנו מהכביש לא היתה חשיכה גמורה, עד שהבאתי
אתכם אל המקום החשוך ביותר. וזאת, מכיון שרצוני שתקלטו
את אור הכוכבים, גררתי אתכם עד לכאן, לעומק החשיכה". ואכן

"ויפח באפיו נשמת חיים". 'נשמה' אותיות 'נשימה', זו שמסייעת לקיים את הנשמה בגוף.

חשבתני אז: אילו היה כל הקהל אומרים "אלקי נשמה" פעם אחת בשנה אחרי כל נדרי, אני בטוח שעין אחת לא היתה יבשה בביהכ"נ! מי היה יכול להיות אדיש מול מלים אדירות שכאלו?! ברגעים כאלה שאתה מנותק מכל העולם, ביום הגדול שבו אתה מסלק את כל האורות המחשיכים ומרגיש קרוב להקב"ה, אל האמת, אל האור האמיתי - מי לא היה רואה אז את העוצמה הטמונה במלים האלה? בכל אות ואות מהן? מה אשמה הברכה הזו שהיא נאמרת בכל יום, ובגלל זה מאבדים את העוצמה האדירה הטמונה בה?!

איזה אור הגדול הנמצא ב"אלקי נשמה", וכן ב"הודו לה' קראו בשמו". אתה ממליך את ה', אומר לכל העולם - התכופו לפני ה'. עומד האדם הקטן בבית הכנסת ומכריז: "יהי כבוד ה' לעולם", מכריז על מלכותו של הקב"ה. אלו מלים שאנשי כנסת הגדולה הטמינו בהן עוצמות! פצצות אטום! ואתה אומר אותן בלי להרגיש כלל.

בכל אופן, באותה שעת חשיכה שהיתה לי, דוקא אז הרבה אורות נדלקו מולי! כמו באותה חוויה שהיתה לנו במצב החשוך במצפה הכוכבים, שאז הרמנו עינינו וגילינו המון המון כוכבים שלא היינו יכולים לראותם בלי החושך. בחושך אתה רואה את האור, שמתגלה בשעות הקשות האלו. רק בזכות החושך, אור גדול נגלה לך בשעות הקשות האלו.

פתאום חשתי שאני רוצה לרקוד...

וברצוני לספר לכם איך יצאתי מהמצב הקשה הזה. ברור לי שהתפילות שרבים התפללו והתחזקויות שהתחזקו, בוודאי פעלו בשמים. כח זה הוא אדיר, ובודאי יש להם חלק גדול בהחלמתי. אך על החלק שאני עשיתי באותה שעה - אני לספר, כדי למלא את חובתי ולהודות לה' על כך ברבים.

אכן, באותה שעה שעלו המחשבות שאספר לכם להלן, התחייבתי שאספר לכם אותן. לספר לכם ולאחרים, וביקשתי מה' שיזכה אותי וייתכן לי את האפשרות לספר.

הגעתי ממש עד הקצה, עד למצב של הכרח בהנשמה, ומאד לא רציתי זאת. ופתאום, בחסדי שמים השתנתה חשיבתי. מתוך המחשבות השחורות על העתיד, על הבית והמשפחה, מחשבות כבדות ואולי נוראיות - פתאום עשיתי סוויץ' בראש. סילקתי את כל החושך והתחלתי להאיר אותן.

אמרת: רבש"ע, אתה טוב! - - - חזרתי על כך שלוש פעמים. איני יכול לשחזר כרגע, אבל החלתי למנות את כל הטובות שה' עשה עמי מתחילת חיי, בכל שלב ושלב. בכמה טובות עטפת אותי בכל השלבים! - אמרתי להקב"ה. בלבי התנגן השיר "הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך"... פתאום חשתי שאני רוצה לקפוץ לשיר ולרקוד, אך לא יכולתי, בגלל החמצן שעלי. אך חשבת, שאם רק אוכל - ארקוד.

שהם עושים? ואילו אצלי, כל נשימה דורשת כ"כ הרבה מאמץ. זה קשה, אני לא מצליח, זה לא הולך, זה קשה. כל נשימה דורשת כ"כ הרבה כח, וגם זה לא הולך עד הסוף. מרוב עייפות אתה רוצה לפהק, אבל אינך יכול כי יש קוצר נשימה. להתעטש אי אפשר, כי צריך נשימה עמוקה יותר, ובשעה זו הנשימות יותר קשות.

אני נזכר שביום הראשון כשהגעתי, ונשמתי עדיין יותר טוב, בא פרופסור ואמר לי: "אתה צעיר, אתה תעבור את זה". איפה הפרופסור הזה עכשיו? הנה, בוא תעזור לי לנשום, תן לי חיים... אפס! הוא אינו יכול לעזור במאומה. וכי הוא בעה"ב?!

באיזה שהוא שלב אני חושב, אולי בכל זאת יכול להמצא איזה פתרון? אני לא רוצה להגיע למצב שאליו הגיע שכני, שחובר למכונת הנשמה, ואחרי שעתיים הוא הועבר לטיפול נמרץ. אינני רוצה, אך מה אעשה? לחצתי על הכפתור. אחות הגיעה, ביקשתי עזרה. אמרה לי: "לחצתי על החמצן עד המקסימום. אתה רוצה הנשמה?" - לא, לא! פחדתי מזה. אמרת: אנסה עוד לסחוב כך.

ברכת 'אלקי נשמה' בסערת נפש עצומה

ובשעה זו, שהכל חשוך, ושכינה מראשותיו של חולה - מתחיל להאיר! האור מאיר אחורה וקדימה, מאיר פינות חשוכות ששכחת בחיך. נקודות שרצית לתקן ושכחת. האור הזה מאיר בעוצמה עצומה, אפילו אורות ימי כיפורים שהאירו לך, לא הצליחו להביא אותך אל הפינות החשוכות המודחקות כל כך. אתה מגיע למצב של 'אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים'. רק עליו. זה הכח היחיד שיכול לעזור לך.

פתאום אתה תופס מה זה "כל הנשמה תהלל י-ה" - "על כל נשימה ונשימה!" לילה לפני כן, במחלקה, היה יהודי שנוזק באמצע הלילה להחייאה, כשהעירו אותנו למחרת בבוקר, אותו יהודי זעק בהשתפכות הנפש ואמר "מודה אני לפניך". הוא לא צעק בקצב, כי בקוצר נשימה זה בלתי אפשרי, אך אי אפשר היה שלא לשמוע את המתיקות והעוצמה שיש במלים שחז"ל תקנו לנו לומר בכל בוקר. בכל מילה שהטביעו בנוסח ההודאה: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמת... רבה אמונתך".

הוא החל לברך ברכות השחר, וכשהגיע ל"אלקי נשמה" היה מישוה עם מכשיר טלפון בידו. אמר לו בעל הטלפון: "עצור רגע!" - והפעיל מנגינה של "כל זמן שהנשמה בקרבי מודה..." של מוטי שטיינמץ, במלוא הרגש והלהט היהודי. כל חברי החדר התרגשו, עין לא נשארה יבשה. והיהודי ההוא החל לבכות ואמר "אלקי נשמה" בסערת נפש עצומה. אי אפשר לתאר מה שהיה שם.

ואז נדלקו מולי הרבה אורות...

ובשעה זו עלו הרהורים בלבי: 'הרי בכל בוקר אתה אומר מלים אלה, שעכשיו כ"כ מרגשות אותך. פתאום אתה מגלה את העוצמה והאור שבהן. איפה היית עד עכשיו? היה מואר לך, הכל היה זורח, אתה קם, הולך לעבודה וכו', ופתאום כשהכל חשוך, שקשקה לך לנשום, אתה קולט מה זה "על כל נשימה", מה זה

פנים חמוצות, ושעל כל דבר יש טענות, הוא מאבד את החשק לתת. אבל כשהילד מודה על כל מה שהוא מקבל, ועושה זאת בחיך ובשמחה, כיף לתת לו. אמנם, הקב"ה אוהב לתת גם לממורמרים, והוא מפנק גם אותם - "הטוב כי לא כלו רחמיך", לעולם! אך עם זאת עלינו לדעת, שכאשר צריך נתניה מעבר לשגרת הנתניה הרגיל - את זה אפשר להשיג ע"י שמחה. כי אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה. ולכן, כשאתה רוצה שתהיה שכינה למראשותיך, משוך אותה אליך. היא תגרש ממך את הקורונה, היא תשלח אותה ממך. אך במקום של עצבות קשה לשכינה לשכון.

רעיון ששמעתי כאן בליל הסדר, כשהסבנו עם כמה יהודים, מהרב סאקס, אדם גדול בתורה ויר"ש, ת"ח עצום. דיברנו ביום א' דפסח, ובין הדברים הוא סיפר: "יום אחד הקישה אשה בדלת וביקשה לדבר עם אבי. שאלתי אותו אם זה אפשרי, והוא השיב בחיוב. נשארתי לעמוד להקשיב למשאלת האשה. היא עמדה וסיפרה שהיא בעלת תשובה מזה כמה שנים, ויש משהו שמטריד אותה כל הזמן. היא מדקדקת כראוי במצוות, אך כשהיא נזכרת במעללים שעשתה לפני חזרתה בתשובה, היא חשה שנשמתה אינה מתוקנת. 'מה אוכל לעשות לתיקון נשמתך?' - שאלה.

"מאד סיקרן אותי מה אבא ישיב על כך.

"אחרי כמה דקות של שקט, אמר לה אבי: 'אומר לך דבר אחד שתקפיד עליו כל ימי חיך, ובוזה אבטיח לך תיקון לנשמה. הדבר הזה הוא - שמחה. חזרי לביתך והשתדלי בכל כוחך להשרות אורה של שמחה, לכל בני הבית. אם תתמסרי לכך ותעמידי מטרה זו לנגד עיניך, לדאוג שלא תהא עצבות, מובטח לך תיקון!!' "היא יצאה מאושרת. ואני אמרתי לאבי: אני מבין זאת טוב מאד. הרי בית יהודי זה "מקדש", ובבית המקדש היו לויים, שאחת מעבודותיהם היתה השיר והשבח להקב"ה, והיו להם כלי זמר לכך. ביהמ"ק היה מקום שבו נמצא ה', ומשם היה יוצא כל השפע והאור לכל העולם. כל הישועות היו משם. וכדי שהשכינה תוכל לשרות בבית המקדש - היתה צריכה להיות שם שמחה, כי אין השכינה שורה לא מתוך עצבות אלא מתוך שמחה וטוב לבב. וזה היה תפקיד הלויים.

כך גם בית יהודי, זה בחינת ביהמ"ק. ו'ביתו זו אשתו'. האשה היהודיה חוננה ברגש מיוחד, לא סתם. היא יכולה להשתמש אתו כדי לגרור כל הסביבה לכעס ועצבים, והיא יכולה להשתמש בו כדי להשרות אורה טובה. היא קיבלה את הרגש כדי שתוכל להשתמש בו לצד של השמחה והשראת האורה הטובה עד כמה שניתן. ה' לא דורש יותר ממה שיש.

בזכות "נורא תהילות" נזכה ל"בורא רפואות"

רצוני לסיים ב"מזמור לתודה".

איך מודים לה? - "עבדו את ה' בשמחה!" "ברוך אלקינו... להללו לשבח ולספר הודו!" הבריאה הראשונה היתה אור, והאור הרבה יותר משמעותי כשהוא בא מתוך החושך. המצב בעולם

הוספתי ואמרתי להקב"ה: גם הקשיים ששלחת לי בחיים, וגם ההתמודדויות, וגם מה שקורה עכשיו - הכל הכל זה לטובה. כי אם זה ממך - זה טוב. לפעמים הבנתי זאת מיד לאחר מעשה, בבחינת "וראית את אחורי", לפעמים רק הרבה שנים אחרי. וישנם גם דברים שעד עכשיו אני מבין כמה הם טובים עבורי, אך ברור לי שהטוב שלך נמצא גם בתוך החושך - ובעיקר בתוך החושך, גם עתה כשקשה לי.

הוצפתי לפתע מחשבה של "טובקייט", שה' הוא טוב, שאני שמח ואני רוצה להודות. ואז עברה בי מחשבה של בקשה: רבש"ע, תאפשר לי להודות לך! הבנתי לפתע מה שאני אומר בסעודה שלישית: "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו". בשביל בראנו הקב"ה - לכאורה כדי לקיים מצוות, כך חשבתי תמיד. אבל עכשיו הבנתי: המטרה היא - כדי "להללו לשבח ולספר הודו". זו התכלית של החיים - "הללו את שם ה'", "ישתבח שמך ה' אלוקינו"... לספר את ההוד והיופי הפנימי של הבריאה.

הפנימיות של הבריאה מלאה טוב. דוד המלך ע"ה אומר: "היודך עפר היגיד אמיתך, מה בצע בדמי ברדתי שחת". אני רוצה שתוריד אותי שחת, כי אתה תפסיד - אומר דהמע"ה. כי אם תורידני, "היודך עפר? היגיד אמיתך?" האם אוכל לקום בבוקר ולהגיד "מודה אני"? האם אוכל לברך "אשר יצר"? האם אוכל לומר "אלקי נשמה"? האם אוכל לומר "הודו לה' קראו בשמו"? - זה מה שאמר דוד להקב"ה. ואני הצטרפתי לבקשתו של דוד המלך ע"ה: אנא רבש"ע, תן לי חיים כדי להודות לך!

שטפה אותי שמחה שאני יכול לתארה כרגע, שמחה על הקשר עם הקב"ה, שמחה על כך שאני יהודי, על כך שחייתי כיהודי עד היום, על כך שיש לי אבא בשמים שאוהב אותי. שמחה פנימית על מה שיש לי. שמחה, שמחה, ועוד ושמחה.

הרופא נדהם: "אדון רייך?? זה אתה?!"

ואכן - "בשמחה תצאו!"

דקות ספורות אחרי שעברו בי מחשבות אלו, ואולי זה ארך שעות - אך מכל מקום לקראת הבוקר פתאום אני מרגיש שאני נושם טוב יותר. שעה אח"כ אני מוציא את החמצן, הולך להתפנות, הולך לברך בישיבה "אשר יצר". איזה "אשר יצר"! אילו מילים מילים עצומות! אני מוציא את התפילין, ושעה אח"כ מצליח גם לעמוד שמונה עשרה. שעתים שלוש אח"כ אני מסתובב במחלקה. בשעת הצהרים הרופא עובר שם אומר: "אָה... אדון רייך, זה אתה?!"

- כן זה אני!

"וכי לא התקשרת בלילה, ורצינו להעביר אותך ל...?"

אמרתי לו: ב"ה יש בורא לעולם, התפללתי אליו והוא נתן לי חיים.

מתוך השמחה הזו, חשוב לי להודיע ולספר לכולם על כחה האדיר של השמחה, ראיתי בעצמי עד כמה יש בשמחה כח עצום! ומדוע? כל אבא רוצה ואוהב לפנק ולתת, אך כשהוא רואה

לעובדו, נהיה אחרת. ברור לי שיש כאלו שיגיעו לפסגות חדשות בגלל דווקא בגלל החושך. הם ילמדו ויפנימו שלא "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", והחושך יעצים אותם. ולצער, יש רבים שאם לא ימצו את התקופה הזאת, תהיה זו החמצת חייהם. וכשנאיר לעצמנו מתוך החושך - אף ה' יאיר לנו. הרי רק הקב"ה יכול היה לברוא מצב כזה. הוא היחיד ש"עושה חדשות" והוא גם היחיד ש"בורא רפואות".

נתחזק בעז"ה ב"נורא תהילות", ואז נזכה בעז"ה שיתקיים בנו "אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו מהרה לאורו".

(רשם מפיו הגאון ר' י"י בייפוס שליט"א, פורסם בגיליון 'ממשנתה של תורה')

כיום מיוחד, וכל זאת נעשה בשבילנו. לא בשביל טראמפ, שאמר ש"העסק בשליטה", וברגע אחד איבד כל השליטה. נשיא סין הודיע לפני חודש: "אנו המעצמה הכלכלית הכי גדולה בעולם ושום כח לא יצליח להזיז אותה", היום הוא כבר לא יאמר זאת... לא עבורם יצר הקב"ה את המצב המיוחד בו אנו נמצאים. אלא עבור "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו". ובפרט עבור היהדות הנאמנה. לא במקרה הם מרחיקים אותנו - דבר שהיינו צריכים לעשות מעצמנו. אנו מנסים להתייפף - אבל אם אנו לא עשינו 'קידוש', הקב"ה יעשה לנו 'הבדלה'...

הרבה תובנות שהיו חשוכות לנו, מאירות כיום. זה ברור, ש'ביום שאחרי' העולם שלנו יראה אחרת. אנו, המשתדלים

הסיפור היומי

מדי שבוע הייתי משאיר לאשתי סכום כסף עבור הקניות לשבת. באותו שבוע לא היה לי מה להשאיר. גם הלוואה לא הצלחתי להשיג. הרגשתי שכלו כל הקיצין... נכנסתי לחדרי, נעלתי את הדלת, כיביתי את האור והתחלתי לדבר עם אבא שבשמים...

שני סיפורים מרטיטים על זעקת "אנא ד' הושיעה נא" שחוללה נסים

הבן שנולד למזל טוב".

את הסיפור הנוסף דלהלן, שמע הרה"ג רבי מנחם שטיין שליט"א בהרצאה בעניין תפילה בפני מנהלים ומחנכים באחד הת"תים, כשאחד המחנכים הוותיקים נעמד מרוגש כולו וביקש לספר על מה שחוהו הוא בעצמו. כשקולו רועד מהתרגשות הוא החל בסיפורו:

מדי שבוע ביום חמישי אחה"צ הייתי משאיר לאשתי שטרות כסף בסכום נכבד כדי שתערוך את הקניות הנצרכות לכבוד שבת קודש בצרכניה הסמוכה לביתנו. באותו שבוע לא היה לי מאין להשאיר לה. היו תשלומים שונים באותו שבוע. החזרת הלוואה בגמ"ח וטיפול שיניים לאחד הילדים גמרו את המזומנים. ניסיתי לבקש כמה הלוואות מיידית, אף אחד לא יכול היה לתת. הרגשתי כי כלו כל הקיצין, אין לי צרכי שבת".

המשיך המלמד וסיפר בהתרגשות: "נכנסתי לחדרי, נעלתי את הדלת, החשכתי את האור והתחלתי לדבר עם אבא שבשמים: אני יודע שאין כוח אחר בעולם מבלעדיך, כסף רק אתה יכול לתת. לי הכסף ולי הזהב נאום ד'. אני לא מתפעל מזה שאין לי, אתה בעל הבית על הפרנסה והכלכלה, ואין כוח אחר בעולם מבלעדיך..."

עשרים דקות שוחחתי עם בורא עולם, אחרי עשרים דקות יצאתי מהחדר. ואז הילדים מספרים לי כי שליח מהצרכניה הסמוכה לביתנו היה פה. היה מבצע בחודש האחרון, מי שקונה במשך השבוע מעל מאה ש"ח נכנס להגרלה של שתי שבתות,

את הסיפור דלהלן, בו שונו פרטים מזהים, שמענו מהגאון רבי משה שלזינגר שליט"א ראש ישיבת 'מענה שמחה' העומד בראש הארגון החשוב 'פרי חיים'.

אברך שכמה שנים אחרי נישואיו עדיין לא נפקד בזש"ק, אחר תקופה ארוכה של דרישה ברופאים המליצו לו ידידיו לפנות לרופאים בכירים שמשחרים לפתחם מכל העולם. כשהגיע התור המיוחד הניחו את התיק הרפואי לפני הרופא שעיין וברר פרטים אודות מה שעבר על בני הזוג עד היום.

קרא להם הרופא למשרדו ואמר להם: "אני יושב כבר כמה שעות לנסות לאתר איזו בעיה, ואני לא רואה שום הסבר. אבל", המשיך הרופא ואמר, "אני רואה שאתה ואשתך אנשים דתיים, תתפללו לאלוקים הכל יכול ורק הוא יכול לעזור לכם".

בני הזוג יצאו המומים ועצובים וחזרו לאכסנייתם. כשהגיעו לאכסניה כבר קרבה שעת שקיעת החמה והאברך נעמד להתפלל מנחה. בתוך התפילה עלה בלבו רעיון: כל השנים התרוצצתי עם אשתי בין כל כך הרבה רופאים, ואצל רופא כל בשר עדיין לא בקרתי באמת...

פרץ האברך בתפילתו בבכי מר וזעק: ריבונו של עולם, אני מבקש ממך סליחה, שעד היום היה לי קצת ביטחון באנשים שהם יעזרו לי, אבל היום ברחמיך הרבים הראית לי שאין לי להישען אלא עליך ריבונו של עולם. מהיום אני סומך רק עליך באמת ובתמים. אני בוטח בך שאתה תושיע אותי. ובכה מכל ליבו 'אנא ד' הושיעה נא'.

"אני", מסיים הרב שלזינגר שליט"א, "השתתפתי בברית של

לא צפויה הם צריכים לנסוע לשבת מחוץ לעיר. קחו את האוכל בבקשה שלא יתקלקל, הם ביקשו. כל זה אירע בזמן שהוא התפלל לבורא עולם בשעה שכלו כל הקיצין...

(ח' כהנוביץ מוסף שבת קודש ערב חג הסוכות תשע"ה)

זכיה של כל צרכי שבת לשתי שבתות, ובדיוק עלינו בגורל. הגיע שליח עם עגלה גדולה ובה בשר ודגים ושימורים וכל מיני מטעמים בכמות של שתי שבתות.

לא עברו חמש דקות ונקישות נוספות בדלת. שכנים מהקומה הרביעית שבישלו כבר את כל השבת וקיבלו הודעה שעקב שמחה

עניינא דיומא - סוכות

האם הסוכה נפסלת מחבלי כביסה או סורגים מעל הסוכה? מתי צריך לסלק כלי אכילה מהסוכה? והאם מותר להזיז בשבת וילונות התלויים לנוי סוכה

שו"ת מיוחד ממרן הגר"נ קרליץ זצ"ל

עומד מרובה על הפרוץ אם הבגדים מתנופפים ברוח אי"ז סכך שפוסל כיון שהוא סכך עראי.

שאלה: האם מותר לבנות סוכה ברשות הרבים במקום שעוברים שם רבים?

תשובה: אם משאיר לבני רה"ר מקום ראוי לעבור - מותר לו לבנות וא"צ רשות כלל דכולם מצווים לבנות סוכה.

שאלה: נוי סוכה שמונח בסוכה ואינו מחובר לסכך או לדפנות - האם דינו כנוי סוכה?

תשובה: נאסר בהנאה גם כשאינו מחובר כלל, ולכן בהניח עציץ שיהי' כל החג בסוכה נאסר לכל החג, אבל פמוטים יפים שמיועדים להדלקה לשבת ויו"ט אי"ז סוכה דאי"ז שייך לסוכה.

שאלה: וילונות התלויים לנוי סוכה - האם מותר להזיזם בשבת?

תשובה: אם נעשה לפתיחה וסגירה מותר, דלא הוקצה מהשימוש בו, אבל בהיה נעוץ מכל צדדיו ונפרד החיבור כעת אסור לסלקו.

שאלה: בדין שצריך לסלק כלי אכילה לאחר אכילה מהסוכה - האם צריך לעשות זאת מיד לאחר אכילה?

תשובה: לאחר שכל בני הסעודה סיימו לאכול, מסלקים את כלי האכילה שכן דרך הסעודה וא"צ שכל אחד שסיים לאכול יסלק.

שאלה: האם אפשר להתלבש בסוכה, וכן האם משחקי ילדים בסוכה זה בכלל 'תשבו כעין תדורו'?

תשובה: דברים אלו מותרים, דהם בכלל 'תשבו כעין תדורו'

שאלה: לעניין ההנהגה בחיפוש ד' מינים, אם מוצאים מין כשר ומחפשים אחר יותר טוב, כמה זמן יש לבטל מתורה על זה?

תשובה: אבי הגאון רבי נחום מאיר קרליץ זללה"ה, אחר נישואיו ראה שהחזו"א ביטל הרבה זמן על קניית ד' מינים, ושאלו אמאי לא יסתפק בד' מינים כשרים ולנצל את שאר הזמן ללמוד במקום לחפש את המהודר, והשיב החזו"א שבאמת הוא מחפש רק ד' מינים כשרים, והיינו דסבירא ליה שכל זמן שיש חששות שאינם כשרים יש לבטל כדי למצוא כשר ודאי, והכא נמי אתרוג עם בלעטלאך, י"ל שיש חשש. וזה נוגע להרבה עניינים לבטל תורה בשביל הידורים, רק שצריך לדעת מה נקרא הידור ומהו חשש.

שאלה: האם אדם ישן פטור מסוכה שיהיה מותר להוציאו מהסוכה כשישן?

תשובה: גם ישן חייב במצוות ולכן אסור להוציאו דמבטל ממנו מצות עשה.

שאלה: מי שיש מעל סוכתו חבלי כביסה או סורגים - האם הסוכה נפסלת בכך?

תשובה: יש מחמירין בזה, והעצה להניח סכך כשר ביניהם וכיון שכ"ז רק לחומרא א"א לתבוע משכנו להסירם לימי הסוכות.

שאלה: סיכך תחת חבלי כביסה של חברו, ואח"כ הסיר שכנו את החבלים - אם ינענע שוב הסכך?

תשובה: כיון שזוהי רק חומרא שלא לסכך חבלי כביסה א"צ להחמיר לנענע.

שאלה: כביסה התלויה ע"ג סוכתו - האם פוסלת את הסוכה? תשובה: אם יש פרוץ מרובה על העומד - הסוכה כשרה, וגם

להשלים לימוד הש"ס אפילו בשנה הבאה עד שיגמור, ואם בכל זאת מפריעו מסדרי הישיבה - יש לעשות שאלת חכם.

מה שיש אומרים שבעיר קלם היו דנים את חשיבות האדם לפי הפסוקים שקיבל בעלייתו לתורה, אי אפשר לבנות על זה, ואע"פ שיש ענין של 'הקרו לו פסוק', מ"מ מהיכי תיתי דזהו בכלל, ומאי דאיתא איתא. וסיפר רבינו שליט"א ששמע מאביו זצוקלה"ה שבשמחת בית השואבה שהיו מכבדים הפסוקים, היה לכל אחד מכון בפסוק שכבדוהו והיינו שלכתחילה היו מסדרין כן.

(מתוך העלון 'נשיח בחוקר', סוכות תשע"ז)

שאלה: מי שחם לו בסוכה או קר לו מאוד - האם צריך לקנות מזוג או תנור שלא יהיה מצטער ויהיה חייב בסוכה?

תשובה: אם זה במקום שכל הזמן חם או קר, א"כ ה"ז בכלל בניית הסוכה שמחוייב בה, אבל אם זה במקום שבלילה לא חם שם כ"כ ואינו מצטער אין צריך להוציא ע"ז.

שאלה: הקונה 'אתה הראית' עבור לימוד ש"ס עד שמחת תורה הבא, ועדיין נשאר לו הרבה - האם אפשר להתיר הנדר?

תשובה: לכתחילה, בודאי אסור להתיר נדרי מצוה, ולכן עליו

עניינא דיומא - סוכות

לעת זקנותו, טרם צאתו מן העולם, השאיר צוואה לבניו ונכדיו, ובה הוא כתב שמי שימשיך את מורשתו ויקיים את המצוה שהוא מסר את נפשו עליה, ויסתגר בצריף שבוע ימים, הוא יירש את כל נכסיו

הסוכה הפסולה שהחזירה את הנכד בתשובה

עשו את כל שגרת החולין בתוך הסוכה - בתוך הקדושה, עי"ז אנחנו מתרגלים לקדש את החולין, לעשות גם הדברים שכביכול הם חולין, כמו אכילה שתיה ולינה בתוך הסוכה שהיא רוחנית. חג הסוכות מהווה גשר בין העוצמה הרוחנית שחווינו בימים הנוראים, לבין ימי השגרה והחולין, מצוות הסוכה מלמדת אותנו לא להפריד בין הקדושה ובין החולין, אלא אדרבה לקדש את החולין ולמשוך אליה את הקדושה העצומה שהשגנו בימים הנוראים.

יש בנותן טעם להוסיף על רעיון זה את דבריו של הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל, הוא אומר שמילות התפילה 'מלך עוזר ומושיע ומגן' רומזים למהות הימים הנוראים וחג הסוכות, 'מלך' זהו 'ראש השנה' שהרי בו המלכנו את הקב"ה, 'עוזר' אלו 'עשרת ימי תשובה', בהם אנו עוסקים בתשובה, והקב"ה עוזר לנו להגיע אליה, 'מושיע' רומז ליום הכיפורים, שהרי ביום זה הקב"ה מושיע אותנו ומטהר אותנו מזוהמת הטומאה בה אנו שקועים, עיצומו של יום מכפר, כפי שנאמר 'מי מטהר אתכם? אביכם שבשמיים!', 'מגן' זהו חג הסוכות, שכשמו כן הוא, סוכך ומגן מההשפעות השליליות, כדי שנוכל לשמור את הדרגות הרוחניות שהגענו אליהם.

האדמו"ר מטאלנא שליט"א סיפר סיפור המלמד אותנו על כוחה של מצוה שנעשית בתמימות, אף אם הלכתית היא לא נעשתה בכשרות, וכך סיפר לו יהודי בעל תשובה על סבו, שהיה

הרב ישראל ליוש

"בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הִזָּה חַג הַסֻּכּוֹת שֶׁבָּעַת יָמִים לָהּ" (אמור, קריה"ת סוכות)

חג הסוכות חל מיד לאחר הימים הנוראים, וכבר רבו הפרשנים ופירשו כל אחד בסגנונו את הקשר המיוחד שבין הימים הנוראים וחג הסוכות, ובה יישבו אף את הקושיה המפורסמת, מדוע לא נחוג את חג הסוכות בימי הפסח, שהם ימי יציאת מצרים, שהרי גם חג הסוכות הוא זכר לענני הכבוד שסיככו על עם ישראל במדבר, כאשר יצא ממצרים.

אציע בפניכם רעיון נוסף המבאר את הקשר שבין הימים הנוראים וחג הסוכות: בימים הנוראים אנחנו קרובים אל הקב"ה בקרבה יתירה משאר ימות השנה, כפי שנאמר 'דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב', מציאות זו מביאה אותנו לדרגה רוחנית גבוהה. אין מי שלא מתחזק מעוצמת הימים הללו, בימים אלו אנחנו עוסקים בהמלכת מלך מלכי המלכים עלינו ועל העולם כולו, התפילות הנשגבות והלא שגרתיות שמתפללים בימי הדין, מקרבים אותנו אליו עוד יותר, וכל זאת מרומם אותנו אל פסגות ההרים הרוחניים.

אם לאחר הימים הקדושים הללו, נחזור בבת אחת אל ימי השגרה, ימי החולין, אנחנו עלולים חלילה לאבד את כל מה שהשגנו בימים הנשגבים, שגרת החולין עלולה להרחיק את הקרבה היתירה אותה השגנו בקדושת הימים הנוראים.

לכן קבע לנו הקב"ה את חג הסוכות תיכף אחר ראש השנה ויום הכיפורים, ימים בהם המצווה היא 'תשבו כעין תדורו', היינו

היה קל עבורו להיות כך סגור שבעה ימים. הקושי עוד גבר, כי הוא כלל לא הבין מה טעם יש במנהג המשונה הזה, מלבד ההצדקה לממון הרב שירש. כאשר יצא מן ההסגר החליט שכנראה לא לחינם נהג כך הסבא, ובוודאי יש לזה מקור יהודי, והחל לברר על פשרו של המנהג.

בחיפושיו, הוא פגש ברב יהודי, הוא סיפר לו על מנהגו של הסבא, ושאל אותו האם הוא מבין מדוע נהג כך? הרב הבין מיד כי מדובר בקיום מצוות סוכה, והחל לתחקר אותו על הצריף, ממה הוא עשוי? כמה דפנות יש לו? ובמה הוא מסוכך?, הנכד שלא ממש הבין את מושגי ההלכה ששאל אותו הרב, הציע לו שיבוא עמו אל הצריף ויראה אותו בעצמו, הרב בא אל הצריף וראה כי הוא עשוי מפח ופלסטיק ואינו מסוכך בדבר הכשר לסכך.

הרב השתומם ולא האמין, יהודי שכל כך היה רחוק משמירת תורה ומצוות ומסר את נפשו לקיים מצוה אחת, ואף אותה לא קיים כלל כהלכתה. הרב החל להסביר לנכד מהי מצוות סוכה, לצורך כך הוא סיפר לו על יציאת מצרים ועל ענני הכבוד, על מתן תורה, ועל המצוות שאנו מקיימים עד היום, ועל המצוה המיוחדת שקיים הסבא, אמנם במסירות אך לא ממש כמו שצריך.

הנכד שתה בצמא את דברי הרב, והמשיך לשאול שאלות והתעניין על שאר מצוות היהודים, הרב הציע לו להצטרף לשיעורי התורה אותם הוא מוסר, וכך הנכד התחיל להתקרב אל היהדות, ובסופו של התהליך הוא חזר בתשובה שלמה, והקים משפחה לתפארת. ללמדך, כמה גדול כוחה של מסירות נפש למצווה, שאף אם היא פסולה למהדרין, היא יכולה לחולל מהפך בלבו של יהודי ולהשיבו אל חיק אבינו שבשמיים.

גר באחת ממדינות ארצות הברית, הוא היה רחוק משמירת תורה ומצוות, אך כיון שהיו לו שורשים יהודיים, הוא קיים מצוה אחת בדביקות ובמסירות נפש: שבוע בשנה הוא היה יוצא אל הצריף שבחצר ביתו ומסתגר שם יום ולילה, בכך - חשב הסבא - הוא מקיים מצוות סוכה.

לעת זקנותו, טרם צאתו מן העולם, הוא השאיר צוואה לבניו ונכדיו, ובה הוא כתב שמי שימשיך את מורשתו ויקיים את המצווה שהוא מסר את נפשו עליה, ויסתגר בצריף שבוע ימים, הוא יירש את כל נכסיו. הבנים והנכדים חשבו שדעתו של אביהם השתבשה עליו בטרם מותו, וכי מה יש במנהג המשונה הזה, שנמשיך לקיימו בדביקות כל הדורות? מה גם שלפי חשבונם, מלבד דירתו העלובה בה היה גר, לא היו לו עוד נכסים, כך שלא היה מי מהנכדים שהסכים לשאת בעול קיום המנהג.

לאחר זמן מה, הרבה לעצמו אחד הנכדים: 'הרי לסבא היה מאוד חשוב שימור המנהג, והראיה שהוא נידב עבור זה אל כל ירושתו, אם כן אני מסכים לקיים את המנהג ולהסתגר בצריף שבעה ימים', ואכן לאחר חתימת הסכם אצל עורך הדין של הסבא, קיבל הנכד לידי את המסמכים המעידים כי מעתה כל נכסי הסבא שלו הן. כאשר בדק הנכד היורש את תוכן הירושה, הופתע לגלות כי מלבד דירת המגורים של הסבא, עוד נכסים רבים לו, ואף השאיר כמה חשבונות בנק מלאים בכסף רב, ובין רגע אחד התעשר הנכד עושר רב. מידות טובות היו לו לנכד ולא סיפר לאף אחד מבני המשפחה על דבר עושרו כדי לא להעלות בלבם קנאה מיותרת.

בהגיע היום המיוחד, התאריך בו צריך הנכד לקיים את הצוואה, כך עשה, הוא נכנס אל הצריף והסתגר שם שבעה ימים. זה לא

הסיפור היומי

לאחר שסיפרתי לאמי מה שאירע עמי ועדכנתי אותה במצבי, שאלתי אותה: מדוע לא הגבתם אתמול לעשרות שיחות הטלפון שלי? בתגובה צעקה אמי לתוך השפופרת בתדהמה: "מה קרה לך?! וכי שכחת איזה יום היה אתמול?..."

"לבל ידח ממנו נדח" - סיפורו האישי המרתק של מרביץ תורה חשוב שליט"א

מפיו שהוא עצמו בעל-תשובה, וסיפור החיים שלו מרתק עד-מאוד, ובעיקר: מלמד עד כמה מסייע השי"ת לכל יהודי לבל ידח ממנו נדח.

מרביץ התורה ההוא סיפר, שבתחילת שנותיו למד בישיבה ועלה ונתעלה בלימודו. "בשלב מסוים אחזה בי רוח שטות, השלכתי מעליי עול תורה ומצוות ונסעתי למצוא את עצמי ב... הודו.

"יום אחד, לאחר טיולים מפרכים שערכתי במעבה הג'ונגלים, חשתי שלא בטוב ואושפזתי בבית חולים מקומי. הרופאים לא

המעשה שלפנינו אולי מתאים יותר לימי התשובה שלפני יום הכיפורים, אך הלא הושענא רבא - יום חיתום הדין - עדיין לפנינו, ולכן גם בעת הזאת ניתן להפיק ממנו מוסר השכל וחיזוק בעבודת התשובה.

בשבת שובה, בדרשתו של הגר"י זילברשטיין שליט"א (מחלון ביתו), סיפר בתוך דבריו מעשה מופלא שסופר פעם על ידי אחד הדרשנים ב'בר בי רב' שהתקיים בכלל 'בית דוד' בחולון.

אותו דרשן היה מרביץ תורה מפורסם, המכהן כר"מ באחת הישיבות הגדולות, ולפיכך התפלאו המשתתפים ביותר לשמוע

לנו שביום הכיפורים אתה צם!!! אז מה קרה עכשיו???

"ואז תפסתי את ראשי", סיפר הר"מ למשתתפי ה'בר בי רב' בחולון, "והבנתי שהשי"ת גלגל עליי את המחלה הזו כדי שאשמור על הצום ביום הקדוש, כמו שאכן נהגתי לעשות גם כאשר התפקרתי. ואז אמרתי לעצמי: אם גם כאשר אני נמצא כל כך גרוע מבחינה רוחנית, השי"ת כל כך מסייע לי ועומד לימיני - אני חוזר לבית המדרש!!!"

"הודעתי על כך להוריי, וכמובן שמיד עם שחרורי מבית החולים חזרתי לארץ ישראל והחילתי שוב ללמוד במרץ ובשקידה, עד שהגעתי לאן שהגעתי היום, שהנני זוכה להרביץ תורה ויראה בבחורי החמד בישיבתנו".

"על כך", ציין מרן הגר"י זילברשטיין בדבריו בשבת שובה, "אנחנו מתפללים אל השי"ת 'החזירנו בתשובה שלימה לפניך', דהיינו שתעודד אותנו בדרכי התשובה, ותראה לנו בגלוי שאתה אכן מעוניין בנו, וחפץ בטובתנו".

(קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן)

ידעו בתחילה מה יש לי, אבל כהוראה ראשונה אמרו שאני חייב להוציא מגופי את המאכלים השונים שאכלתי בימים האחרונים. הם אסרו עליי לאכול ולשתות במשך יממה שלימה.

במהלך אותה יממה הייתי משועמם וניסיתי לדבר עם הוריי בארץ ישראל ולספר להם מה עובר עליי, והנה אין קול ואין עונה. לא הצלחתי להשיגם, וגם לאחר עשרות שיחות טלפון לביתם, לא קיבלתי מענה. התפלאתי מאוד, ואף חששתי שכבר קרה להם דבר מה, כי תמיד הם הגיבו - לי באופן מייד.

"לאחר שעברה יממה שבה לא אכלתי ולא שתיתי, ניסיתי להתקשר שוב אל ההורים, והנה הפעם הרימה אמי את הטלפון, ולאחר שסיפרתי לה מה קרה לי ועדכנתי אותה במצבי ושאני בבית חולים, שאלתי אותה מדוע לא הגיבו לעשרות שיחות הטלפון שלי.

"בתגובה צעקה לי אמי אל תוך השפופרת ואמרה: 'וכי שכחת שאתמול היה יום הכיפורים?! מה קרה לך? הרי תמיד שמרת את היום הקדוש הזה, וגם כאשר נטשת את מסורת אבותיך, סיפרת

עניינא דיומא - סוכות

"באתי להקביל את פני הרב ברגל", השיב האברך. "כבר קיימת את המצוה", אמר מרן שליט"א, הושיט את ידו בחיזוק וסגר את הדלת...

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א במאמר מקיף ומרתק על המצוה להקביל פני רבו ברגל

פני רבו ברגל' ומבקשים מהציבור לא להגיע. מה דעתכם, האם ראש הישיבה יכול למחול על המצווה ולוותר עליה?

גברת כהן רוצה בכל מאודה לקיים את מצות הקבלת פני הרב. היא ובעלה מתייעצים בכל השנה עם הרב לוי והיא רוצה לדעת: האם אשה בכלל דין הקבלת פני הרב?

ובכלל, באיזה אופן צריך לקבל פני הרב? האם מחובת המצוה לשמוע ממנו דברי תורה בזמן הקבלת פניו? האם החיוב הוא להקביל דוקא פני רבו המובהק? האם אפשר לקיים מצוה זו בזמן 'תוספת יום טוב' בשעה שהרב עדיין לא קיבל על עצמו את יום טוב?

כל דבר טוב מתחיל, כמובן, מהגמרא הקדושה והאהובה שלנו. הגמרא במסכת ראש השנה (טז, ב) אומרת: "אמר ר' יצחק, חייב אדם להקביל פני רבו ברגל, שנאמר 'מדוע וכו' לא חדש ולא שבת' וגו', מכלל דבחדש ושבת איבעי ליה למיזל, עכ"ל.

כוונת הגמרא היא לסיפור באשה השונמית, שבנה נפטר והיא אצה רצה אל אלישע הנביא. בעלה אמר לה: "מדוע אתי אַתְּ הַלַּכְתְּ אֵלָיו הַיּוֹם לֹא חֻדַּשׁ וְלֹא שֶׁבֶת". האשה השונמית הלכה בקביעות להקביל את פניו של איש האלוקים אלישע, ומכאן

סיפר מרן רבי שלמה זלמן אורבך זצ"ל: "ישבתי בסוכתו של מורי ורבי, רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת 'עץ חיים' ומחבר ספרי 'אבן האזל', והנה נכנס לסוכה הגה"צ רבי לייב חסמן זצ"ל, מנהלה הרוחני של ישיבת חברון. רבי לייב רצה לקיים מצוות 'מקביל פני רבו ברגל'. הוא התיישב למספר שניות לפני רבי איסר זלמן, אמר 'חג שמח' ויצא החוצה..."

האגדה מספרת שאברך אחד נקש על דלת ביתו של אחד מגדולי דורינו. הגאון שליט"א פתח את הדלת ושאל את האברך למבוקשו.

"באתי להקביל את פני הרב ברגל", השיב האברך.
"כבר קיימת את המצוה", אמר אותו גדול בתורה, הושיט את ידו בחיזוק וסגר את הדלת..."

לראש ישיבת 'שער הגמרא' ישנם מאות תלמידים, שמגיעים לסוכתו בכל שנה באדיקות. בערב חג סוכות אחד החליט ראש הישיבה שאת חג הסוכות הקרוב הוא מקדיש אך ורק לחוג משפחתו הקרוב, בניו ונכדיו הרבים. בישיבה נתלתה מודעה ובה הודיע ראש הישיבה שהפעם הוא מוחל על קיום מצות 'מקביל

דורשים חכמינו שישנה חובה להקביל את פני הרב בחג. הריטב"א תמה: אם בעלה של השונמית שאלה מדוע היא הולכת לאלישע, והרי לא שבת היום ולא חודש, אם כן, משמעות הדבר שאשתו הקבילה את פני אלישע בשבתות ובראשי חודשים, ומדוע אמר רבי יצחק שצריך להגיע אל הרב בחג?

ומתרץ הריטב"א: "רבי יצחק תפס קצה האחרון, כי הקבלה היא בכל תלמיד כפי קירובו לרבו, שאם הוא בעיר, הוא חייב לראותו בכל יום, ואם הרב הוא מחוץ לעיר במקום קרוב, צריך לבקרו פעם אחת בשבוע או בחודש, וזהו שאמר "מדוע את הולכת אליו היום לא חדש ולא שבת יש משעה שראית אותו, ואם הוא במקום רחוק יש לך לראותו פעם אחת ברגל", ולא הוצרך רבי יצחק להזהיר אלא למי שרבו נמצא במקום רחוק שלא יתעצל לראותו, ושבת כולל גם יום טוב".

נמצא לדברי הריטב"א (וכך סובר גם רבנו חננאל), שהבני ברקים והירושלמים צריכים לבקר את גדולי הדור שבעירם כל יום, ורק אלו שמתגוררים רחוק יותר, צריכים לראות את פניהם בראש חודש או בחגים.

מדוע צריך לבקר את הרב?

מדוע צריך לבקר את הרב במועדים ובימים טובים? מה הענין בזה?

רבינו ה'נודע ביהודה' (תניינא או"ח צ"ד) מסביר, ש"בשבת וחדש ובמועדים יש בהם תוספת קדושה, שהרי יש בו קרבן מוסף, לכן יש מצוה לקבל פני רבו, שגם על הרב ניתוסף אז שפע להשפיע על תלמידו".

למדנו מדבריו שהקבלת פני הרב ברגל נועדה כדי לקבל שפע מהרב. (הנודע ביהודה כתב בהמשך תשובתו כי בזמן הזה, שאין בית המקדש קיים, אין חיוב להקביל את פני רבו ברגל כדי שלא יהיה כבוד רבו גדול מכבוד השכינה, אשר אנו לא באים לבקר בהיכלה בזמן הרגל. מדבריו עולה שאכן חיוב הקבלת פני הרב הוא כדי לספוג שפע ממנו. אך מכיון והרב מתכבד בכך, יש בדבר גם משום כבוד הרב. ובזה אנו מראים שכבוד הרב והשפעותיו עדיפות לנו על כבוד השכינה, וההשפעות שאנו יכולים לספוג מעליה אל מקום הכותל המערבי, שהשכינה לא זזה משם לעולם, וכפי שכתב הנודע ביהודה בהמשך דבריו שם. הנושא ארוך, וראו בספרי 'ויאמר שמואל' בענין).

מדברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה ה, ז) נראה שסבר שחיוב זה הוא מדיני כבודו של הרב. הרמב"ם הביא חיוב זה של הקבלת פני הרב ברגל כחלק מפרק ההלכות העוסקות כולם בהלכות כבוד רבו.

הפני יהושע שואל, מדוע האשה השונמית היתה צריכה לראות פני אלישע בחדש ושבת, והרי נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמן?

ומתרץ הפני יהושע שמצוה זו היא מצוה תמידית, ובאמת על התלמיד להקביל את פני רבו בכל שעה, אלא שאי אפשר לעשות זאת משום ביטול מלאכה, כפי שנלמד מהפסוק "אפס לא יהיה

בך אביון", שאדם צריך לעסוק בפרנסתו, ורק בזמן שהעם בטל ממלאכה צריך ללכת אל הרב. וכתב הפני יהושע: "ואמנם מעיקר הדין אף בנשים לא שייך כלל דין זה, כיון דנשים אינם חייבות בתלמוד תורה. אך כיון שהפסוק נכתב על השונמית, שהלכה לאלישע שהיה נביא והיתה תדיר אצלו והכירה במעשיו שהיה איש קדוש, לכן הצריכה לילך להקביל פניו".

למדנו מדבריו שיסוד חיוב הקבלת פני רבו ברגל הוא משום מצוות תלמוד תורה, שאדם המצוי אצל רבו יחכים מתורתו ומהנהגות גדולה שימושה יותר מלימודה שלו.

גם הפרי מגדים כתב שמצוה להקביל פני רבו "שמה ישמע ממנו איזה דבר תורה". וכן המשנה ברורה העתיק את דבריו וכתב: "אף בחול ישנה מצוה להקביל פני רבו, שאף שאין חיוב להקביל את פניו בחול, מכל מקום ישנה מצוה, שמה ישמע ממנו איזה דבר תורה".

נמצאנו למדים שישנם שלושה גדרים וטעמים בחיוב קבלת פני הרב: א) משום כבוד הרב. ב) מדין מצות תלמוד תורה. ג) כדי לקבל השפעות מרוממות הרב. לכאורה, ישנן השלכות הלכתיות, העולות מתוך טעמי המצוה.

האם ראש הישיבה יכול למחול על המצווה, לוותר עליה ולהודיע לתלמידיו שלא יבקרוהו בסוכות?

לכאורה, לפי טעם הרמב"ם שהקבלת פני הרב הוא משום כבוד הרב, אם כן רב שמחל על כבודו כבודו מחול, ומחילתו תעזור לו לסגור את סוכתו בפני המבקרים הרבים. אך לטעמים האחרים, של תלמוד תורה והשפעת הרב, מנין שמותר לרב שלא ללמד את הרוצים לקבל ממנו חכמה והשפעות טובות!?

כמו כן, אם עניין הקבלת פני הרב הוא כדי לזכות ולקבל ממנו השפעות רוחניות, אזי גם אשה שאינה מחויבת במצות תלמוד תורה היא בכלל זה, והנה, הבה ונארגן נסיעות נשים לביקורי חג בסוכותיהם של גדולי התורה והיראה...

עוד הבדל משמעותי ישנו בין הטעמים. הנודע ביהודה עצמו סובר שבזמן הזה, כשבית המקדש נחרב, לא חייבים להקביל את פני הרב בחג. לדעתו, לא ראוי שכבוד הרב שבאים לקבל פניו, יהיה גדול מכבוד השכינה, שלא באים לקבל פניה במקום המקדש. טעמו זה שייך לכאורה דוקא אם מטרת ההקבלה היא לכבד את הרב או לקבל השפעות רוחניות ממנו, שבזה הוא שייך גם במקום המקדש. אך אם זאת מצות תלמוד תורה, לבוא ולשמוע מהרב דברי תורה, הרי פשוט שצריך ללכת להשתלם בתורה מרבו גם בימינו, ומצות תלמוד תורה אינה קשורה לבניין בית המקדש.

דבר נוסף, אם צריך להקביל את פני הרב כדי לשמוע ממנו דברי תורה, אם כן עלינו להגיע לרב ולשים את אזנינו כאפרכסת ולשמוע ממנו דברי תורה. אך אם תועלתו לכבד הרב או לקבל השפעתו, יתכן ומספיק ביקור חטוף ואמירת "חג שמח" בלבד. ואכן, כפי שקראנו בתחילת המאמר, סברו גדולי ישראל, וכך סבר גם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שמספיק לבקר את הרב לרגע

אחד, לכבדו בעצם בואנו ולהיפרד ממנו בברכה ובשלוש...
הגאון רבי בצלאל שטרן זצ"ל בספרו הנודע בשו"ת בצל
החכמה, הביא את דברי הספר חסידים שכתב: "חייב אדם
ללמוד לבנותיו את המצוות וכו' כדי לעשות ולהיזהר במצוות וכו',
והשונמית הולכת ושומעת הדרשה מפי אלישע, שהרי אמר מדוע
את הולכת אליו היום, לא שבת מכלל דבחדש ושבת הולכת".
כתב על כך הגר"ב שטרן זצ"ל שמדברי הספר חסידים אנו למדים
שחיוב זה הוא משום לימוד ההלכות. הוא הסמיך על כך את דברי
חז"ל במסכת מגילה שמשא תיקן להם לישראל שיהיו שואלין
ודורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח עצרת בעצרת. והיינו
להודיע חוקים ותורות. וציין להעמק שאלה שכתב כך, וכדבריו
אלו כתב גם הרבי מצאנז זצ"ל בשו"ת דברי יציב. ומנגד ציין
לדברי רש"י (חגיגה ג, א ד"ה להקביל) שכתב: "יום טוב היה וחייב
אדם לכבד רבו בהקבלת פניו", עכ"ל. הרי שסבר רש"י שחיוב זה
הינו מדין כבוד רבו, ולא כדי ללמוד תורה מהרב בשעת הביקור.

האם צריך לבקר בימינו את הרב שלנו?

הנודע ביהודה (או"ח צ"ד) הביא את שאלת הגאון רבי יהושע
ברלין זצ"ל שהקשה מדוע הטור והשולחן ערוך השמיטו את
החיוב להקביל פני רבו ברגל.

תירץ הנודע ביהודה שמצות קבלת פני רבו ברגל היא כמו
מצות קבלת פני השכינה ברגל, אך אי אפשר לחייב אותנו בקבלת
פני רבו יותר מקבלת פני השכינה, כפי הנאמר במסכת קידושין
(דף לג ב) ש"לא יהיה כבוד רבו מרובה מכבוד שמים". בזמן
המקדש, שהיתה מצוה של ראיית פנים בעזרה, אז נוהגת גם
מצות קבלת פני רבו ברגל, אבל בזמן הזה שאין בית המקדש ולא
מקריבים קרבן הקרבת החגיגה, ואי אפשר לקבל פני השכינה,
שוב אין מצוה של קבלת פני רבו, כדי שלא יהיה כבוד רבו מרובה
מכבוד שמים. ור' יצחק שאמר שחייב אדם להקביל פני רבו
ברגל, דיבר רק על הזמן שבית המקדש היה קיים, וכן לעתיד
כשיבנה המקדש, אבל בימינו, כל עוד לא נבנה בית המקדש, לא
חייבים בקבלת פני הרב. והרמב"ם שהביא אף ההלכות שנהגו
בזמן המקדש, הביא גם מצות קבלת פני רבו ברגל, אבל הטור
והשולחן ערוך, המביאים רק מה שנוהג בזמן הזה, השמיטו את
מצות קבלת פני רבו.

רבים מהאחרונים הקשו בעוז על דברי הנודע ביהודה, והוכיחו
ממקומות רבים בגמרא, בהם נראה שהתלמידים הלכו להקביל
את פני רבם בחג. המלבי"ם סבור שאדרבה, כעת כשאין בית
מקדש ולא מקבילים את פני השכינה בבית המקדש, ישנו חיוב
כפול ומכופל לראות ולהקביל את פני הרב.

כדאי לקרוא את דבריו המעניינים של המלבי"ם, הכותב כך:
"מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת". כי היה מנהגם
ללכת אל איש האלוקים בחודש ובשבת, שכמו שצוה ה' על העליה
ברגל ללמד שם דרכי ה' מפי הכהנים ולהמשיך עליו שפע קדושה
מהשוכן בבית הנבחר, והיה מן הראוי שיעלו גם בחודש ושבת
וכמו שיהיה לעתיד לבא, שכתוב: "והיה מדי חדש בחדשו ומדי

שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות", רק שבזמן הזה, שהוא
דבר שאי אפשר, היו הולכים בחדש ושבת אצל הנביא שעליו ה'
שוכן כדוגמת שישכון במקדש א-ל, וממנו ילמדו דרכי ה' ויקבלו
שפע קדושה וברכה, ובמועד היו עולים לרגל למקדש הגדול, ולכן
הזכיר רק חודש ושבת לבד. וחז"ל הוציאו מזה שחייב אדם לקבל
פני רבו ברגל, כי בזמן הזה שאין בית המקדש, תהיה קבלת פני
רבו במקום עליה לרגל. והגם שבחדש ושבת אין חיוב כיון שאין
בו חיוב עליה לרגל, אך במועד יש חיוב בדבר, כיון שהתחייב
לעלות לרגל, ומפסוק הזה למדנו שקבלת פני הרב הוא כמקבל
פני שכינה במקדש".

בספרי 'ויאמר שמואל', חידשתי שאפילו אם אכן אין צריך
להקביל פני רבו ברגל, חוץ מגדול הדור ונשיאו, משום שאם
צריך להקביל את פני הרב בחג משום כבוד רבו, זהו דוקא ברב
מובהק, ובימינו כמעט ואין בנמצא אדם שלימד אותו רב מובהק
שרוב תורתו ממנו. ואם נאמר שטעם המצוה הוא משום מצות
תלמוד תורה, שהרב יוסיף לו בתורה. נראה שזה היה דוקא בזמן
חז"ל, בהם הרב היה מוסר התורה והיה אפשר לשמוע משמועותיו
דברי הלכה חדשים וחשובים, שלא נדפסו עד כה, כיון שבזמננו
היה אסור להדפיס ולכתוב התורה שבעל פה, עד שבא רבינו
יהודה הנשיא והתיר זאת. וחלק ממסירת התורה נעוצה היתה
בהסתופפות בהיכלי הרבנים ובשמיעת האוזן לדבריהם. אך
היום שהתורה ניתנה להיכתב וכל דבר, הקטן והגדול, כבר נפסק
והובא בספרים, ורק צריך לבוא לחפשו ולעיין בהם. לכן אין
צריך להקביל פני הרב ברגל. וגם לענין קבלת השפעה מהרב
בזמן המועד אולי כיום, בעוונותינו הרבים, מי יאמר שהוא מקבל
השפעות ומי יאמר אמסור השפעותי לתלמידי. ואולי לכן השמיטו
הטור והשולחן ערוך את המצוה זו.

הגר"ח קניבסקי: "וכי האשה השונמית דיברה בלימוד עם
אלישע?"

בחול המועד סוכות תשס"ה זכיתי להקביל פני מורי ורבי
הגר"ח קניבסקי שליט"א בסוכתו. כידוע, מגיעים מאות אנשים
בכל יום לר' חיים, ומרן שליט"א יושב בסוכתו ומקבל את כולם
בסבר פנים יפות. שאלתי האם יוצאים ידי חובת מצוה זו בברכת
"חג שמח", וללא שמיעת דברי תורה, ואמרת לי לרבינו שליט"א
שלדעתי תלוי הדבר בטעמי מצוה זו, כפי שכתבנו. הגיב מרן
שליט"א ואמר: "וכי האשה השונמית דיברה בלימוד עם אלישע?...
הלא בודאי שבאה רק לומר "אָ גוט יום-טוב" ותו לא..."

שאלתי האם רב יכול למחול שלא יקבילו פניו, והשיב הגר"ח:
"מסתבר שאי אפשר להכריחו לקבל אנשים. וכי הרב חייב לקבל
את כל המגיעים אליו?" הוספתי לשאול שאם נאמר שצריך
להקביל את פני הרב כדי ללמוד ממנו תורה, אם כן הרי כל יהודי
מחויב ללמד אחרים תורה. ואמר הגר"ח: "שילכו לרבנים אחרים".
שאלתי עוד מספר שאלות בענין, וכשסיימתי וקיבלתי
תשובות אמר לי מרן שליט"א, ששמע בשם החתם סופר לתרץ על
הקושיה הנודעת מדוע אמר בעלה של השונמית "לא חדש ולא

והנה עוד שני טעמים יפים למצוה זו: בספר עיון יעקב על העין יעקב כתב, שטעם מצות הקבלת פני הרב ברגל הוא מדין דקבלת פני רבו כקבלת פני השכינה. ובספר שפתי חכמים כתב שהוא משום שמחת יום טוב. שהרב שמח לראות פני תלמידו, והתלמיד שמח לראות פני הרב, וכאשר שניהם משוחחים בדברי תורה ואין שמחה כהתרת הספיקות, הרי אין שמחת חג גדולה מזו...

שבת" ולא אמר "לא רגל", וכן כיצד הוכיחו מהאשה השונמית על הקבלת פני הרב ולא על שבת. ואמר הגר"ח שאומרים שהחתם סופר השיב על כך, שמאחר שאשה אינה יכולה להגיע אל הרב יחד עם האנשים, משום חשש עירבוביה עם הגברים, לכן היתה האשה מגיעה אליו רק בחדש ושבת, שאז האנשים אינם נמצאים, שהרי הגברים באים לבקר את הרב רק בחג... וענית ואמרת לרבינו שליט"א ששמעתי תירוץ זה בשם הרבי ר' העשל ז"ל.

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

איזה מכשול באיסור חנופה מצוי מאוד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

על איסור זה של חנופה כותב ה'חפץ חיים' דברים חמורים - "וחייב אדם למסור עצמו לסכנה בזה! ומוסיף, שצריך להתחזק מאוד שלא לסייע למספר אפילו בתנועה אחת שייראה ממנה שהוא מסכים לסיפורו, ואפילו אם יראה על ידי כך שוטה שאינו מבין את הסיפור. ולא זו בלבד - אלא שאם יודע שיקבל הלה תוכחה, גם חייב להוכיחו. והוסיף ב'באר מים חיים' כי אם הוא שותק ואינו מוכיחו כשיש בכך תועלת, נקרא גם הוא חנף. [וב'ביאורים' ומוספים' מביאים מדברי ה'חפץ חיים' לקמן בשם רבנו יונה, שגם באופן שהמספר לא יקבל את תוכחתו, מכל מקום חייב למחות בו, ואם לא, הוא בכלל כת החנפים, כי יחשבו שמסכים לדבריו].

בסיום הפתיחה (חלק הלאווין) מונה ה'חפץ חיים' איסור נוסף שבו עשוי לעבור המספר לשון הרע - איסור חנופה, שלדעת הרבה גאונים הוא לאו גמור שנלמד מהפסוק "לא תחניפו את הארץ". ומתי עובר על לאו זה? - כגון אם מתכוון בסיפורו להחניף לשומע, שידע שהוא שונא את פלוני.

אולם גם בשומע לשון הרע מצוי שייכשל באיסור חנופה, וה'חפץ חיים' מציין כי הדבר "מצוי הרבה מאוד". וזאת - כשאחד מספר בגנות חברו, והשומע, אף שידע שהלה עובר עברה - מנענע בראשו ומוסיף כמה מילים כביכול לחזק את הסיפור, ועושה כן מפני שהמספר הוא בעל הבית חשוב וכדומה, שיש לו ממנו טובות, או שפחד שהסובבים יחשבו שהוא איננו חכם וחרף וכו'.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

ולא ימדוד אלא כנגד לבו

עירובין דף נז

היכן נמצא לב האדם?

תהומות בלב ים, השני שלישים שלמטה קפאו, והשליש של מעלה נבקע, שאילו נבקע למטה עד תהום, לא היו יכולין לצאת ממנו, והיינו דכתיב בלב ים, כמו שהלב נתון בגוף האדם, יש שני שלישים למטה ממנו ושליש למעלה ממנו.

ולכאורה מובן יותר הפירוש הזה, שהלב בשני שלישים, והכרס הוא באמצע, כמו שאנו רואים במציאות. ואולי יש לתרץ שאין בזה סתירה, וכמו שכתב האבן עזרא (שם): 'בלב ים', באמצע הגוף, כנגד רוחב הגוף.

ולפי זה מיושב הכל, שלאורך הגוף הלב נמצא בשליש העליון, אבל לרוחב הגוף, הלב הוא באמצע.

יש לציין שרש"י פירש: 'בלב ים' - בחוזק הים, ודרך המקראות לדבר כן (דברים ד יא) 'עד לב השמים', לשון עיקרו ותקפו של דבר. (חשוקי חמד)

הילקוט שמעוני (תחילת משלי) אומר: היכן חכמה, נתונה בלב. שנתונה באמצע האדם. וכן הוא בזוהר (פרשת שלח דף קסא ע"ב): וליבא שארי באמצעיתא דכל גופא. וכן הוא בפרשת פנחס (דף רכא ע"ב) שירושלים היא באמצע העולם, כמו הלב שהוא באמצע הגוף. וכן הוא בבעל הטורים (דברים ח ד) 'לבבו' עולה מ'. וכן ג"כ הלב באמצע הגוף כמו המ' שהיא באמצע האלפא ביתא. מאידך מצינו שהלב אינו באמצע האדם, אלא הכרס, כמבואר במדרש (שיר השירים רבה פ"ז אות ב) 'בטנך ערמת חטים', זה תורת כהנים, מה כרס זה, הלב מכאן והכרעים מכאן, והוא באמצע, כך תורת כהנים שני ספרים מכאן ושני ספרים מכאן והוא באמצע. ובמדרש: 'קפאו תהומות בלב ים', כשם שלב האדם נתון משני חלקיו ולמעלה כלפי הראש, כך כפה עליהם הים משני חלקיו ולמעלה. ובדעת זקנים מבעלי התוספות (שמות טו ח): 'קפאו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

24 שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2 3 4

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 2

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2 6

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

חדש!

ביאורי התוספות
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 28

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

באיזו שעה במוצאי שבת מותר ליהנות ממלאכה שעשה גוי בשבת עבור ישראל?

שבו נעשתה המלאכה, במקום לנסוע ברכב; או להיפך - יש להמתין עד שיחלוף פרק הזמן שארך לגוי לעשותה. ובדומה לכך, אף אם עשיית המלאכה התארכה מסיבה צדדית שאינה קשורה בעשייתה, וכגון שהגוי קטף פירות והביאם ממרחק, והתעכב בדרך בשל עומסי תנועה - יש להמתין כפי משך הזמן שארך לגוי לעשותה.

[שו"ע תקטו, א, ומשנ"ב כ-כב; וראה ביה"ל ד"ה ושיעור; ביאורים ומוספים דרשו, 41]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל אסרו ליהנות ממלאכה שעשה גוי בשבת וביום טוב עבור ישראל, עד שיחלוף לאחר השבת ויום טוב זמן המספיק לעשיית המלאכה, המכונה 'כדי שיעשה'. אורך זמן זה, הוא כפי הזמן שארכה עשיית מלאכה זו בפועל, בין לקולא ובין לחומרא.

והיינו, שאף אם ניתן לעשות את המלאכה במשך זמן קצר יותר, והגוי עשאה במשך זמן ארוך יותר, וכגון שהלך ברגל למקום

האם מותר לצפות בהסרטה שבוצעה על ידי גוי בשבת?

נמשכת לעולם - מותר ליהנות ממנה לאחר כדי שיעשה. אולם, תיעוד באמצעות צילום או הסרטה, של אירוע שנערך בשבת, אשר בוצע בידי גוי עבור ישראל, אף לא התבקש לעשות זאת; ומדובר באירוע שלא ניתן לשחזרו ולתעדו שנית בימות החול - הריהו נחשב כמלאכה שלא ניתן לעשותה בחול, ואסור ליהנות ממנו לעולם.

[שו"ע תקטו, א, ומשנ"ב הקדמה ויח; ביאורים ומוספים דרשו, 40]

בהמשך לאמור: לדעת רוב הפוסקים, סיבת איסור ההנאה ממלאכת הגוי היא, כדי שישאל לא יֵהנה מעשייתה בשבת; ולאחר 'כדי שיעשה' בחול, אין זה נחשב שהישראל נהנה מעשייתה בשבת, שהרי היה ניתן לעשותה בחול.

וגם במקרה שהמלאכה נעשתה לצורך מניעת נזק ברכוש, או הפסד כספי אחר, ואילו היו ממתנים למוצאי שבת כדי לעשותה, לא היה בכוחה למנוע עוד את הנזק וההפסד - כך שההנאה ממנה

באיזה מקרה אסור מדאורייתא ליהנות ביום טוב ממלאכה שנעשתה בערב יום טוב?

ובמקרים רבים, אסורה ההנאה מהמלאכה ביום השני גם משום איסור 'הכנה'; כלומר, שאף דבר שהוכן מאליו לאכילה ולשימוש ביום הראשון - וכגון פרי שנשר מהעץ בשבת - אסור ליהנות ממנו ביום השני. וב'הכנות' מסוימות, כאשר יום טוב (ראשון) חל ביום ראשון, יש הסוברים שאיסור ההנאה מההכנה שנעשתה בשבת, הוא מדאורייתא.

[שו"ע תקטו, א, משנ"ב ט-יח (וילב), ושעה"צ כח]

כפי שלמדנו, לדעת השולחן ערוך, מותר ליהנות ביום טוב שני' ממלאכה שעשה גוי עבור ישראל ביום טוב ראשון; ולדעת הרמ"א, אסור ליהנות ממנה עד 'כדי שיעשה' בחול, לאחר יום טוב שני. אולם, בשני ימי ראש השנה, או בשבת ויום טוב רצופים, כלומר, שיום טוב חל בערב שבת או ביום ראשון - אף לדעת השולחן ערוך, אסור ליהנות ממלאכה שעשה גוי עבור ישראל ביום הראשון, עד 'כדי שיעשה' לאחר היום השני.

* ישראל שאינו שומר תורה ומצוות, שעשה מלאכה דאורייתא עבור עצמו, או עבור ישראל - ישנן דעות שונות בפוסקים, האם דין ההנאה מהמלאכה כדין הנאה ממלאכת גוי, או ממלאכת ישראל.
* שוטה או קטן שעשו מלאכה בשבת - אם עשאוה לצורך עצמם, מותר ליהנות ממנה אף בשבת; ואם עשאוה לצורך ישראל אחר - אסור ליהנות ממנה בשבת, וכן לאחר השבת עד 'כדי שייעשה'.
* מלאכה שעשה גוי ביום טוב ראשון - לדעת השולחן ערוך, מותר ליהנות ממנה ב'יום טוב שני של גלויות' לאחר כדי שייעשה; ולדעת הרמ"א, אסור ליהנות ממנה עד 'כדי שייעשה' לאחר יום טוב שני.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לאכול מאכלי חלב ובשר בסעודה אחת?

שש שעות לפני אכילת הבשר, כיון שטעמה נותר בפה זמן רב. ויש שהורה כי אף לאחר אכילת מאכלי חלב אחרים יש להמתין חצי שעה לפני אכילת בשר, וכן מנהג רבים; ויש שמחמירים על פי הזוהר הקדוש שלא לאכול חלב ובשר בסעודה אחת.

[משנ"ב תצד, יד ר"טז, ושעה"צ טו; ביאורים ומוספים דרשו, 19; ב"י או"ח קעג, ג; וראה עוד שם, ובפסק"ת יב]

מן הדין, מותר לאכול בסעודה אחת מאכלי חלב ולאחריהם מאכלי בשר, אך יש לנקות את הפה משאריות מאכלי החלב, ולשוטפו במים, לפני אכילת הבשר; וכן צריך לוודא כי הידים נקיות משאריות מאכלי החלב. ואסור להשתמש באותה הפת בעת אכילת מאכלי החלב והבשר.
ברם, האוכל גבינה קשה, צריך לברך ברכת המזון ולהמתין

הלוח היומי

י"ז בתשרי, ב' דחול המועד סוכות רבי צבי הירש ב"ר זכריה מנדל קלויזנר זצ"ל, מלבוב

יארצייט:

תנ"א: רבי צבי הירש ב"ר זכריה מנדל קלויזנר זצ"ל, מלבוב.
תקס"ז: רבי ידידיה טיאה ב"ר נתנאל וייל זצ"ל, אב"ד קרלסרוה, בעל אדני כסף, שו"ת ידידיה טיאה וייל ועוד.
תרפ"ט: רבי שמואל דב ב"ר יהושע אלעזר חודרוב זצ"ל, מפטריווא.
תשי"ז: רבי דוד מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, מטולנא-ני.
תשי"ח: רבי משה ב"ר יהודה אריה רוזן זצ"ל, בעל נור הקודש.
תשל"א: רבי דוד ב"ר מרדכי צבי כהנא שפירא זצ"ל, מוורשא.
תשמ"מ: רבי יואל ב"ר מאיר מושקוביץ זצ"ל, משאץ, בעל ברכת אברהם.

לימוד הלכות חול המועד

כתב ה"פלא יועץ": בענין חול המועד, מחמת שהותרו איזה מלאכות, נעשו כל המלאכות כהיתר, ואין מבקש לידע מהו אסור ומהו מותר, וה' הטוב יכפר בעד, והאישי הירא לנפשו ידרוש מעל ספר או מפני סופרים, איזו מלאכה אסורה ואיזו מותרת, ולא יעבור. (פלא יועץ - ערך חול המועד)

נשתדל להקדיש זמן ללמוד את הלכות חול המועד ונזהר שלא לעשות מעשים שעל פי השערה נראים כמותרים בלא שאנו יודעים שכך ההלכה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il